

Copyright © 2003 Luca Novelli/Quipos

Copyright © 2003, 2019 Editoriale Scienza S.r.l., Firenze-Trieste
www.editorialescienza.it / www.giunti.it

Design grafic copertă: Alessandra Zorzetti

Design grafic interior: Studio Link

Editorul se declară disponibil pentru a reglementa orice taxe pentru acele imagini a căror sursă nu a putut fi găsită.

Editura Litera

O.P. 53, C.P. 212, sector 4,

București, România

tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19;

0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Arhimede și mașinile lui de război

Luca Novelli

Copyright © 2020 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba italiană: Geanina Tivdă

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Sînziana Cotoară

Corector: Cristina Anghel

Copertă: Andreea Apostol

Tehnoredactare și prepress: Olivia Adela Vlad

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NOVELLI, LUCA

Arhimede și mașinile lui de război / Luca Novelli;
trad. din lb. italiană de Geanina Tivdă – București: Litera, 2020

ISBN 978-606-33-4700-9

I. Tivdă, Geanina (trad.)

821.131.1

LUCA NOVELLI

ARHIMEDE

și mașinile lui de război

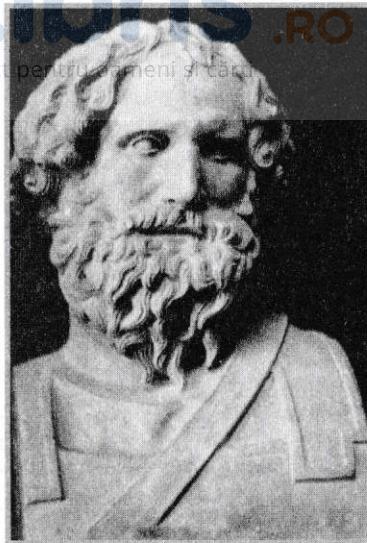

LITERA®
București
2020

Cuprins

Introducere.....	5
Ce veți găsi în această carte	6
Lumea lui Arhimede	8
1. Eu, Arhimede.....	11
2. La scoală, pe plajă	15
3. Cerul de deasupra noastră	19
4. Trăiască regele Hieron!	23
5. Prima mea mare călătorie.	27
6. Iată-mă în Alexandria!	31
7. Descopăr legendarul Muzeu.	35
8. Mă întorc acasă	39
9. Cea mai mare corabie din lume.	43
10. Dați-mi un punct de sprijin	47
11. Am idei cu duiumul	51
12. EVRICA! EVRICA!	55
13. Călătoria-cadou.	59
14. Muzică și stele	63
15. Sfârșitul păcii. Amenintarea războiului	67
16. Apărarea	71
17. Cuceriți-ne, dacă puteți!	75
18. Sfârșitul este aproape	79
Mic dicționar de termeni arhimedici	85

Arhimede se naște în urmă cu două mii trei sute de ani,
în secolul celei mai mari expansiuni a ellenismului,
adică a limbii și culturii grecești.

Atena este un oraș mare, minunat și liber. Sunt puternice regatele
ellenistice apărute în urma cuceririlor lui Alexandru cel Mare,
cel mai important dintre toate fiind Egiptul. Orașele-stat
întemeiate în secolele anterioare de coloniștii greci în sudul Italiei
sunt bogate și independente. Cel mai înfloritor este Siracuza.

1. Eu, Arhimede

Salutare tuturor, barbari și nebarbari! Bine ați venit în Siracuza, orașul meu, unul dintre cele mai frumoase din Sicilia. Sunt Arhimede, fiul patricianului Fidias. Tata este prieten cu Hieron, șeful armatei și al marinei. Unii zic pe la colțuri că mama era sclavă. Dar îi provoc să spună și cu voce tare! Am amintiri foarte frumoase cu ea.

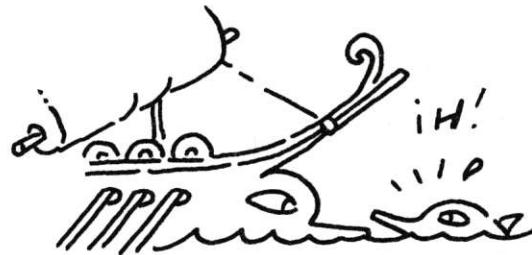

Siracuza a fost întemeiată pe o insuliță, Ortigia, legată de uscat printr-un mic istm. În interiorul zidurilor se află templul Atenei și al lui Zeus, palatul regal și casa familiei mele.

Acum am zece ani.

Siracuza este în război. Toată lumea se teme de incursiunile pe mare ale dușmanului.

Dar eu, cum prind momentul, dau fuga pe plajă. Adun cochilii, crustacee și arici de mare. Într-o seară, la apus, o familie de delfini s-a apropiat de mal. A venit să mă salute. Localnicii îi iubesc pe delfini, îi consideră aducători de noroc. I-au pus și pe monede.

Uneori merg cu prietenii până la carierele de piatră de pe dealuri, dincolo de câmpurile cultivate, să vedem sclavii care taie blocuri de piatră.

Sau ne jucăm în peștera în care regele Dionysios închidea deținuții.

Mergem să vânăm iepuri. Culegem smochine, mure și alte fructe sălbatice.

Dacă ducem acasă ceva de mâncare, slujnicele sunt bucuroase și ne dau o mulțime de prăjituri cu miere.

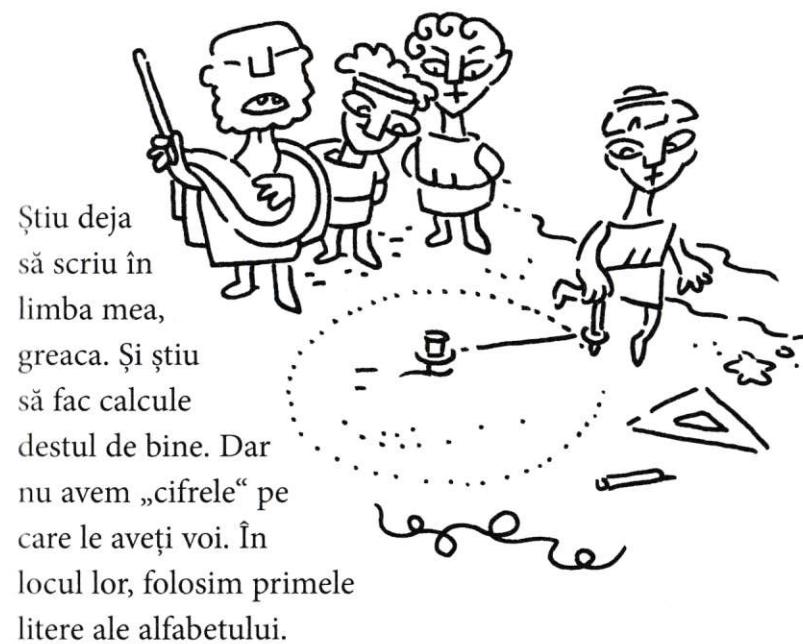
În Siracusa, grecii au o viață fericită. Pământul dă grâu, măslini și struguri din belșug. Orașul exportă ulei, vin, lemn și corăbii. Dar economia se bazează pe exploatarea sclavilor, care fac munci manuale.

Puțini patricieni greci de vîrstă lui Arhimede simt nevoie de mașini sau aparate care să-i ajute. Oricum, pentru muncă au sclavi...

2. La școală, pe plajă

Nu bate vântul, și marea este liniștită. Astăzi facem lecții pe plajă. Nu avem nici hârtie, nici pix, cu atât mai puțin caiete și cărți. În realitate, nu avem nici măcar o școală propriu-zisă. Învățătorii noștri sunt particulari, ne adună în grupuri mici și țin lecția în curtea unei case mai primitoare sau chiar aici, pe plajă. Pe nisip este ușor să trasăm literele alfabetului ca pe o tablă.

Știu deja să scriu în limba mea, greaca. Si știu să fac calcule destul de bine. Dar nu avem „cifrele“ pe care le aveți voi. În locul lor, folosim primele litere ale alfabetului.

Cărțile – care sunt, de fapt, niște suluri de papirus – sunt rezervate bătrânilor cetății și profesorilor. Sunt obiecte prețioase, chiar dacă aici, în Siracuza, plantele de papirus cresc din belșug, ca în îndepărtatul Egipt.

Doar când ne facem temele folosim tăblițele de lemn. Sunt acoperite cu un strat de ceară pe care scriem cu un bețișor ascuțit.

Seara, în jurul focului, mereu se găsește cineva care să mai depene o poveste despre zei, despre dragostea dintre Zeus și Europa, toanele Herei și iubirile Afroditei. Sau recităm în cor fragmente din poemele lui Homer, pe care le știm deja pe de rost. Trebuie să ne mulțumim cu asta – veți spune voi –, dat fiind că nu avem televizor. Dar vă asigur că unele legende despre zei sunt mai palpitante decât telenovelele din vremurile voastre.

Apropo, aici, în Siracuza, și noi, copiii, mergem la teatru, ca toți oamenii liberi din oraș. Mai ales primăvara și vară. Actorii sunt toți bărbați și, dacă interpretează un personaj feminin, își pun o mască de femeie, la fel de urâtă ca măștile masculine. Interpretează roluri comice și tragice. Râdem și plângem foarte mult.

